Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до ляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи" — з заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 46 (III) Львів, неділя 9. листопада 1930. Рік III

АДРЕСА: „Народня Справа", Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 57—90

Арештували голову української партії „Укр. Нац.-Дем. Обєднання"

В четвер 30. жовтня перевели ревізію в домі голови партії УНДО, д-ра Дм. Левицького, й арештували його.

Арештували також головного секретаря, д-ра Л. Макарушку. Забрали з канцелярії УНДО всі акти з шаф, які були запечатані по ревізії 21. вересня. Польські ґазети подають за причину арештовання те, що знайдені в обох арештованих при ревізії такі матеріяли, які вказують, що вони мали звязок з зовнішними чинниками, які ділають на шкоду держави.

—о—

Опечатання Книгарні „Р. Школи"

Книгарню «Рідної Школи» у Львові зревідували й опечатали. Причиною того була ревізія в якогось селянина, що передтим купив у тій книгарні кілька книжок і карток.

За громадське

Ми писали свого часу, що радні-Поляки в Синевідску вижнім признали були кусень громадської толоки польському парохови. Українці-радні в тій ухвалі участи не брали, вийшовши з салі засідання. Потім громадяни Синевідска не допустили до перебрання толоки і за це було кількох засуджених за спротив владі. Справа толоки дійшла до Найвищого суду, в якім польська парохія виграла і 24-го жовтня перебрано 25 морґів толоки на власність тої парохії. Землю відділили так, що доступ на громадську толоку дуже утруднений. Відділений ґрунт обкопали і вартують.

—о—

ВІСТИ З КРАЮ.

На другий день по опечатанню канцелярії УНДО арештовано на провінції б. послів С. Хруцького і Гр. Тершаківця.

Польські ґазети пишуть, що ревізія в канцелярії Укр. Нац. Дем. Обєднання мала викрити познаки, що нібито провідники цеї партії мали якийсь звязок з нелеґальними протидержавними орґанізаціями.

Слідство викаже, скільки в цій поголосці правди.

Ранком 31. жовтня перевели ревізію в редактора «Діла» В. Мудрого і арештували його, а потім була ревізія в редакції «Діла». Арештували також у Львові адвоката д-ра Марітчака. В Варшаві арештували б. секретаря Укр. Клюбу, Вол. Косоноцького і секретарку Клюбу, К. Вашнівську.

В Чорткові арештували б. сенатора В. Бараника. — В Радехові арештували вдруге адвоката д-ра Селезінку і його жінку.

Були також в останнім тижні поліційні ревізії по деяких селах Чортківщини, Станиславівщини й иньших округів. Декого з селян і сільської інтеліґенції арештували (в тім двох священиків в Махнівцях і Черниці) і одних по переслуханню випустили, а других задержали.

В Підгайцях арештували б. посла Олексу Яворського. В Самборі арештували Остапа Коберського.

Про ревізії й арештовання доносять також з Волині, де арештували кільканайцять громадян, між ними кількох визначних діячів укр. радикальної партії.

В Рогатині й околиці арештували кількох ґімназистів і студентів, яких підозрівають, що вони писали до староства і поліції листи з погрозами.

В Сколім засудили двох хлопців з Синевідска нижного, Осипа Заревича с. Михайла і Н. Медельчука с. Івана на 14 днів арешту за те, що вони уложили якісь вірші, в яких суд добачив протидержавні думки і наміри.

Польські ґазети пишуть, що в неділю 2. листопада перед церквою дух. семинара при вул. Коперника у Львові роздавав хтось якісь відозви підбурюючого змісту. Поліція забрала ті відозви, а за тим, що роздавав, шукають.

Випустили на волю

кількох громадян, яких арештували в вересні і з початком жовтня під замітом ріжних злочинів (прим. директора ґімназії в Дрогобичі, Кузьмовича, Льва Гошовського, голову читальні в Збоісках (де був вибух) і кількох инших.

В Витвиці, пов. Калуш, був арештований старенький селянин Марко Витвицький (66 літ), а по кількох днях вийшов на волю.

Про Український Католицький Союз

В попереднім числі ми згадали, що Митрополит Шептицький взиває українців католиків до орґанізування Укр. Катол. Союзу. Ціль цего Союзу вияснив Митрополит в окремій відозві і українським редакторам на конференції минулого понеділка. Митрополит сказав, що це не має бути якась нова політична партія, але орґанізація людий, що в своїм суспільнім і політичнім життю повинні стерегти засад християнської моралі, боронити рідної віри і Церкви, уважати родину, нерозривність подружа й християнське виховання за основу сили народу, обстоювати соціяльну справедливість, боронити селян і робітників і всіх працюючих перед суспільним визиском, і на ґрунті леґальности супроти держави, якої ми горожанами, законними способами здобувати для народу щораз більшу освіту, культуру, добробут і права. Зрештою члени цего Союзу будуть мати свободу, належати до ріжних політичних партій, але таких, яких програми не противиться основам християнської моралі.

—о—

Крівавий напад на почтовий віз.

В ночі з 28. на 29. жовтня на почтовий віз, що їхав з Томашова до Белзця, напало якихсь 5 людий, вбили візника Станіслава Гупку, поранили тяжко почтаря Іґнатюка і забрали з воза щось коло 14 тисяч золотих. За виновниками шукають.

Революція в Бразилії.

Революціонери в Бразилії перемогли урядове військо й прогнали уряд. Тепер у Бразилії нова влада. Ще є спроби бунту прихильників давного уряду, але їх намагання мабуть безнадійні.

Wyciąg z protokołu wspólnego dnia 1 października 1930 r.

Sąd Okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 42. czasopisma pt „Narodnia Sprawa" z daty Lwów dnia 12. października 1930 r do Sygn. VI. 1. Pr. 231/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 13. października 1930 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie

postanawia

uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 7. października 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Narodnia Sprawa" Nr. 42 z daty Lwów dnia 12. X. 1930 r. zawierającego: 1) w artykule pt. „Wnosiat masowi skarhy" w całości. 2) w artykule zaczynającym się od słów „Pobyły" (stona 2, a 4 rubryka) w całości znamiona od ustęp. 1) występku z § 300 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego.

Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie.

Niewykonanie tego nakazu pociąga za obą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk z 17 grudnia 1862 Dz. pp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na rzywnę do 400 zł.

Uzasadnienie.

Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu pod 1) nieprawdziwemi twierdzniami co do przebiegom akcji likwidaylnej władz administracyjnych w sprawie sabotażystów podniesić do bez zasadnych zażaleń przeciw tymże władzom pod 2) szerzeniem fałszywych wieści bez dostatecznych podstaw do uważania ich za prawdziwe zaniepokoić publiczne bezpieczeństwo, co odpowiada znamionom wystepku z § 300, 308. uk. Według §§ 487 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowinie uzasadnione

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: підпис нечиткий

Що в світі чувати?

ЩО КАЖЕ ФРАНЦУЗЬКИЙ УЧЕНИЙ.

Французький учений Рене Мартель цікавиться щиро українською справою, подібно, як і письменник Ромен Роллян, про якого ми вже писали. Рене Мартель написав уже кілька поважних книжок про Україну і український нарід а також присвятив багато уваги українській справі в своїй останній великій книжці під наголовком «Франція і Польща — положення в Східній Европі (книга має 727 сторін). Окремий уступ тої книжки називається «Ґраґедія Галичини» і в цім уступі говорить про недавну історію Галичини та про те, як цей край вигладає. Пише також окремо в уступі «Київ» про Україну взагалі і твердить, що справа України буде все жива і буде все причиною неспокою в Европі, доки її справедливо не полагодиться. Він взиває Францію, аби була речником волі і правди також у цій справі.

ПОВСТАННЯ НА КАВКАЗІ.

В Грузії і в инших краях Кавказу поширюється повстання проти большевицької влади. В деяких містах повбивали повстанці богато комуністичних діячів. В боротьбі повстанців з большевиками нема жадної пощади.

ВТІКАЮТЬ З УКРАЇНСЬКИХ СІЛ.

Ґазета «Комуніст» подає спис 200 комуністів, що втікли з сіл до Києва зі страху перед селянами. Окремий суд буде тих комуністів судити за те, що «здезертерували».

ОБМЕЖИЛИ УКРАЇНСЬКУ АКАДЕМІЮ НАУК.

В Українській Академії Наук в Київі скасували відділ історії України, який провадив проф. Грушевський. За причину подають, що дослід над історією вівся в народнім, а не комуністичнім дусі. — Також Білоруську Академію в Мінську так само «обкроїли».

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ВІРУ.

Простетанцький пастор Шварц, що виїхав недавно з Києва, мав у Ціріху (в Швайцарії) відчит про те, як большевицька влада поборює віру й Церков. Найбільше поборює автокефальну Церков на Україні.

САБОТАЖІ НА УКРАЇНІ

На залізничих лініях України трапляються часті саботажі. Недавно через те зударилися два поїзди і згинуло 14 осіб. За це арештували 23 особи, підозрілі в саботажах.

НОВИЙ КОМАНДАНТ МОСКВИ.

Сталін іменував новим командантом Москви ґенерала Талуна, бо дотеперішному не вірив. Подібні зміни поробив і в армії.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В ПАРИЖІ.

Минулого четверга було в Парижі велике віче, яке скликав Союз Оборони прав людини. Це віче протестувало проти переслідування свободи в деяких европейських краях. Про Польщу говорив політик Кашен. Таких віч має бути більше в Парижі.

ЗА ЗМІНУ ДОГОВОРІВ

Італійський премієр-диктатор Муссоліні сказав недавно в своїй промові, що лише зміною договорів і границь можна забезпечити спокій у світі.

Німці північної Чехії скликали 27. X. велике віче, на якім ухвалили домагатися зміни договорів. Говорили, що ті договори покраяли тіло деяких народів на троє і четверо і через те спокою нема і не буде, доки не вирішиться справедливо долю поневолених народів через голосовання (плебісцит).

ПОЛЬСЬКІ ҐАЗЕТИ

дуже невдоволені з тих чуток про зміну договорів і з обуренням пишуть, що щораз більше італійських і французьких політиків є за тим, аби Німеччину конечно помирити з Францією і наклонити Польщу до того, аби відступила Німцям Поморе.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ХОРИЙ.

Президент Масарик поважно заслаб. Він має 80 літ, тож побоюються, що не переможе тої недуги, коли вмерби, то це моглоби викликати в Чехословаччині ріжні неспокої, бо тільки президент Масарик своєю повагою зумів держати все в порядку.

АЖ ТЕПЕР СКАСУВАЛИ НЕВІЛЬНИЦТВО.

В Абісинії (в Африці) новий цісар скасував невільництво. Треба знати, що Абісинія це одинокий край, в якім ще дотепер були невільники, з якими пан міг так поступати, як йому подобалося.

ПРЕЗИДЕНТ КИТАЮ ОХРЕСТИВСЯ

Президент Китаю, Чан-Кай-Шек, охрестився. Він дотепер був буддистом.

ПОВСТАННЯ НА ФОРМОЗІ

На Формозі, що належить до Японії, вибухло повстання проти Японії. Японія вислала військо. Повстанці поводяться зі зловленими Японцями дуже жорстоко, навіть кидають їх в огень.

ЗЕМЛЕТРУСИ.

30. жовтня дався чути в Італії сильний землетрус. В деяких містах і селах завалилися доми. Згинуло около 50 люда.

Також в Америці, в краю Каліфорнія був землетрус, але слабший.

ЛИТОВСЬКЕ СВЯТО.

Ціла Литва святкувала врочисто 500-літні роковини народження князя Витовта, що тому 500 літ змінив був литовську державу. В день свята президент Литви сказав у промові, що Литва не зречеться Вильна.

ТУРКИ ПОГОДИЛИСЯ З ГРЕКАМИ.

Колись Турки тримали цілу Грецію в ярмі і угнітали Греків через сотки літ. Ґреки підіймали численні повстання проти своїх гнобителів і нарешті тому сто літ (майже по 500-літний неволі) Греція стала свобідною державою. Але й далі ворогувала Туреччина з Грецією, аж тепер уложили між собою договір, що одна другої не буде зачіпати. Так то і всі инші народи моглиби жити в згоді, якби одні другим справедливо признали свободу на своїх землях.

КОЛИ БУДЕ НОВА ВІЙНА.

Німецький письменник Гайнц Еке написав книжку, в якій пророкує на підставі звітів розвідчиків, що найдальше в році 1934 почнеться нова велика війна.

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ ОЖЕНИВСЯ.

Король Болгарії Борис взяв слюб з дочкою італійського короля, Джіованною. Ми вже писали, що

Читання з історії України 90)

Дальша облога Збаража
(Серпень 1649 р.).

Коли польські вояки бідували так за своїми валами, козаки вилазили на свої вали, вищі від польських і всяко глузували з обложених. «Коли ви, панове, чинш на Україні збиратимете? От уже рік минув, як ми вам нічого не платили. А може чи не згадаєте якої панщини?»

А польські відважніші шляхтичі і собі відповідали на той глум ріжними погрозами, бо хоча нужду терпіли, але давної гордости не втратили і далі взивали козаків за своїх слуг, а українських селян за «бидло».

— «А годі вам уже, панове, удержуватися! — глузували далі козаки. — Тільки дурно кунтуші покаляли та сорочки підрали, по шанцях лазячи! Бо то все наше, тай і ви самі єсте ясир Татарам голодним. Отсе вам наробили очкові*) та панщини та пересуди та сухомельщина! От тепер так добре вам заграли в дудку козаки».

Нужда і голод причинювалися до всяких бунтів і заворушень у польськім таборі. Богато панських слуг кидало своїх панів і крадьки втікали з табору до козаків, де їх приймали, годували й записували в козацьке військо. Траплялися зрадники і між шляхтою і між чужоземцями, що служили у польськім війську. Хмельницький приймав найрадше німців і мадярів, бо між ними були зручні інжінєри і пінери та пушкарі.

Та всеж таки мимо такої біди Поляки трималися і довго не давалися козакам, хоча Хмельницький добирав на це ріжних способів.

Нарешті біда примусила Поляків зачати з Хмельницьким переговори. І з Татарами переговорювали. Вишневецький говорив з ханським везиром, але до нічого не договорилися. Вишневецкий намовляв татарів, аби злучилися з польським військом і разом кинулися на козаків. Але татари не далися намовити до зради — а вимагали, аби Вишневецкий зложив зброю.

З польського табору приїхав до Хмельницького шляхтич грецької (православної) віри, Зацвиліховський, що колись був добре знайомий з гетьманом.

— Якже у вас у таборі, панове? — питав Хмель. — Мабудь недобре! От ти є нашої віри, вернися до нас і других грецької віри намов, бо шкода мені нищити свою віру.

Та Зацвиліховскі сказав, що не може зломити присяги.

А коли потім щераз прибув до гетьмана цей шляхтич з Кисілем, то Хмельницький сказав:

— Шкода говорити! Ви просите милосердя. Я вас жалую, але видайте мені Вишневецкого і Конецпольского, бо вони всему лиху виною, — видайте теж Ляндскоронського, Остророга і Сенявського, а самі виходьте з табору й зложіть зброю. І нехай окрім того Польща відступить мені всі краї по ріку Вислу».

Потім польські пани врадили таки щераз вислати послів до хана, аби намовити татар до зради. Ті посли, Яніцкий і Білецкий прибули до хана 26. серпня і стали благати його, пристати до Поляків.

— «Що це таке? — крикнув Хан Іслям Ґірей. — Ви нам подаєте раду, коли ви й без того у наших руках! Завтра ми вас усіх за обшивку повитягаємо».

Потім за порадою Хмельницького хан хотів виманити з табору самого Вишневецкого і взяти його в неволю, бо тоді Поляки певно піддалисяб без бою. Але польські пани пронюхали підступ і не послухали зазиву хана.

28. серпня післали щераз Яніцкого до хана, хан вислухав його і сказав:

— «Краще ви зараз здавайтесь, а коли нині не здастесь, то завтра усім вам кесім буде, нікому не буде помилування!»

Тимчасом козаки зловили післанця, що його вислав Вишневецкий з листом до короля. Післанцеви втяли голову, а Вишневецкому гетьман відіслав переловлений лист і дописав, що даремна надія на поміч короля, бо вже небаром і Вишневецкий і всі польські пани будуть у козацьких і татарських руках. Одночасно гетьман переслав до табору потаємну відозву до німців, аби покинули Поляків і перейшли до козаків. Та цю відозву дістав якось Вишневецкий у свої руки і він звернув її гетьманови з дописюою, що таки має надію на короля.

Отак таки не вдалося перехитрити Вишневецкого, він далі тримався і тримав усе польське військо, додаючи всім надії на скору поміч короля.

Одного дня, коли вже біда доходила до краю і польські вожди врадилися, чи не спасатися в збаразький замок, з козацького табору вилетіла стріла і впала до ніг Яремі Вишневецкому. До стріли була привязана карточка, а на ній написано, що король уже недалеко, пять миль від Збаража, та щоби Поляки трималися. Підписаний був нібито якийсь Поляк, що давнійше пристав до козаків через сварку зі своїм паном. Ярема прочитав цю картку в голос, добра вістка пішла по всім таборі і вояки трохи набрали отухи. А ніхто не знав, що це була хитрість Яреми і що цю картку кинув один його прибічник на попередні приказ Яреми.

Тепер стали пани радити над тим, якби донести королеви, що табор у великій небезпеці і щоби король спішився з помочию.

(Далі буде).

—о—

*) Податки від пасіки.

це посвоячення буде мати значіння в політиці.

СПРАВА АРЕШТОВАНИХ Б. ПОСЛІВ.

Польські ґазети пишуть, що слідство в справі арештованих б. послів, що сидять у Берестю, ще не скінчене. Розправа буде аж по виборах. Арештованим дозволили вже порозуміватися з родиною і полагоджувати важні особисті і маєткові справи.

ВИПАДОК.

Один член «Стшельца» в Курниках Іванчанських пов. Збараж, маніпулював своїм крісом так, що кріс вистрілив і вцілив місцевого війта Франц. Шеліґу (Поляк) в черево. Сталося це 23. жовтня.

Засудили б. польського посла

В Сосновцу засудили б. посла з П. П. С., Квапіньского, на рік тюрми за протидержавну промову в Олькуші, Квапіньскі був колись 1907 р.) засуджений Москалями на смерть, а потім улаславлений і засланий на Сибір за участь у визвольних організаціях польської партії П. П. С.

За землю.

В Озерянах, пов. Бучач, посварився 20-літний парубок Василь Гриньків зі своїм старенькім 66-літним батьком за ґрунт і вбив батька на місці.

Убивство в костелі.

В місті Лебав на Поморю убив хтось тамошну жінку Ковальську, коли вона сама молилася в костелі. Костел запечатано.

—о—

РЕМІСНИЧИМ ТЕРМІНАТОРАМ на увагу

В серпні місяці ввійшов у життя новий розпорядок Міністерства Торгу і Промислу про іспити для термінаторів.

Ученики-термінатори, що покінчили практику ремесла до 26. серпня 1930 року можуть внести до Ремісничої палати подання про допущення до іспиту. До подання долучити шкільне свідоцтво і посвідку відбутої практики, а рівнож підтвердження шкільної влади, що в часі практики даного учня, в даній місцевости фахово-доповнюючої школи не було, або не було в ній місця для даного учня-термінатора.

Мужі довіря!

Надсилайте зараз готівку за продані календарі «Золотий Колос»! Не тримайте готівки в себе, бо ми її потребуємо на сплату коштів друку календаря!

КУПУЙТЕ ВСІ!

Вже і ми маєм Календар «Народньої Справи» —
Прочитали все докладно, варт він чести й слави.
Для кождого пожиточний, цей «Золотий Колос»,
А хто ще його не має, смутно в хаті чогось.
Всі приймайте гостя в хату, добро ваше збудить,
Порадить, як збогатитись, в питаннях розсудить.
Тай поучить, як то ліпше господарку вести,
Аби з господарки були найліпші користи.
Одним словом — все докладно будете читати,
А з читання ви будете добру користь мати.

Іван Міхнов.

Читайте про це в „Золотім Колосі“ на 1931 рік, стор. 154.

НОВИНКИ

Календар на тиждень.

ЛИСТОПАД 9—15.

9. Неділя, 22 по С. Нестора мч.
10. Понеділок, Параскевії вмч.
11. Второк, Анастазії
12. Середа, Зиновія і Зиновії
13. Четвер, Стахія
14. Пятниця, Косми і Дамяна
15. Субота, Акиндина.

—о—

Увага: Свята в цьому тижні спільні Українцям греко-католикам і православним.

—о—

Погода. До 9-го вітри й дощі, опісля до 21. ясно і погідно.

—о—

Зміни місяця:

Повня 6. листопада о год. 4 і пів по полудні.

Нів 20. листопада о год. 7 і пів рано.

—о—

Як нарід приповідає:

— Косма і Дамян — Божий коваль.

— Даш коневи полови, будеш їхати поволи, а як даш вівса, то переженеш і пса.

—о—

— Страшний ураган і злива. Турецьке надморське місто Смирну (в Малій Азії) навістив оноді страшенний гураґан, який завалив понад 500 домів у місті і наробив великих шкід, щось аж на 100 міліонів франків. В тому нещастю згинуло 60 людий. — Велика злива навістила Німеччину і Горішний Шлеськ та накоїла богато шкоди. Також прибувають ріки в західній Польщі.

— Чи вже зима? В Сербії і північній Чехословаччині впали цими днями великі сніги.

— Напад на вшехпольського редактора. Редактор вшехпольської ґазети «Львовскі Курієр Поранни», др. Сьвірскі вибрався оноді в Борщівський повіт на виборчу аґітацію. По дорозі з Борщева до Кривча напали на него якісь два панки і його важко побили, а коли він тікав, стріляли за ним з револьверів, — але не вцілили.

— Славно, громадяни Ожидова! Заходом кількох свідомих і діяльних одиниць відбулося в Ожидові, пов. Золочів, дня 12. жовтня голосування проти коршем і алькоголю. На 1200 управнених, голосувало 446 громадян за скасованням в громаді коршем, але на жаль, знайшлося аж 61 громадян, збаламучених коршмарськими аґітаторами, і вони голосували за коршмою. Акти голосовання відослано до Старoства, а також повідомлено скарбову дирекцію в Бродах і є надія, що від 1. січня 1931 року не буде вже в селі коршми. Також треба сподіватися, що й та горстка збаламучених усвідомиться і не дасть вже себе використовувати на шкоду цілої громади і народу.

— Др. мед. МАКСИМ ТИМКІВ, був. лікар внутрішньої і діточої клініки в Празі ординує в Сколім (Дім Лісовського, де давніше була Дирекція обезпечень).

— Подяка. Отсим складаємо о. Пашакови, нашому бувшому парохови, вислови нашої найщирішої вдячности за його невсипущу працю в нашій парохії та бажаємо Йому з нагоди відходу на иншу парохію, якнайкращих успіхів у його праці. — Вдячні парохіяни Вірка і Вірочка, пов. Перемишль.

— Посмертна згадка. Іван Уйкіський, господар в с. Валяві, повіт Перемишль помер в розцвіті життя. Осиротив жінку і старенькіх родичів. Покійний був свідомим і образованим та взірцевим громадянином, діяльним членом читальні «Просвіти» і «Лугу», а також точним передплатником «Нар. Справи». Його передчасна смерть вкрила ціле село сумом і жалобою. Величаві похорони при здвизі народу відбулися дня 19. жовтня. Честь памяти незабутнього громадянина! Михайло Петрушка, діяльний член читальні «Просвіти», співвласник реставрації в Мостах Великих, літ 28, помер у пятницю 24. жовтня. — Похорони відбулися дня 26. жовтня в Мостах Великих при великому здвизі народу.

— Др. Микола Вовкунець кандидат адвокатури, б. сотник У. Г. А., б. редактор «Українського Голосу» в Перемишлі, секретар філії «Просвіти» в Надвірній і член богатьох українських установ помер 2. жовтня ц. р. в 38. році життя. Покійний походив з бідної селянської родини в Стопчатові, пов. Коломия і власними силами покінчив школи, будучи дуже пильним і здібним. Світова війна підкосила Його здоровля, та він мимо того, одним з перших станув в рядах Укр. Гал. Армії. По війні працював дальше для народу, як редактор, письменник і правник. — Похорони відбулися в Надвірній 3. жовтня при численній участи місцевого громадянства, що з великим жалем пращало на віки цего ревного працівника на народній ниві.

— Можна телефонувати зі Львова до Америки. Львівська дирекція почт і телеґрафів ввела з днем 1. листопада безпосередний телефонічний звязок між Львовом і Південною Америкою. Але на таку розмову не кождий зможе собі позволити, бо три минути розмови має коштувати 175 франків швайцарських, себто 315 золотих.

— **Страшна пожежа** вибухла в ночі з 23. на 24. X. в Григорові, пов. Бучач. Згоріло цілковито 16 господарств. Із погорільців лиш один мав убезпечене збіжже (в «Дністрі») — решта були неубезпечені. Огонь вибух в стодолі господаря Танаса Барана. Що спричинило пожежу — невідомо. Між нещасними погорільцями є кілька передплатників «Нар. Справи».

— **Пожертви на добрі цілі.** В Вижлові, пов. Белз, на похороні господаря Карівця зложили громадяни на зазив старенького провізора Василя Думи 3.45 зол. на Укр. Інвалідів. — На весіллю Арсена Гурина з Марією Савчуковою дня 21. IX. ц. р. в с. Друхові пов. Костопіль на Волині зложили присутні 7 зол. на «Рідну Школу». Цю пожертву зібрано на зазив господаря К. Хилюка. Присутний на весіллю москвофіл В. Кардаш виступив проти українських установ і торочив якісь кацапські нісенітниці, та його висміяли.

— **Пожертви із Франції.** Василь Притула 15 фр., Д. Заборний 15 фр., А. Онисько 15 фр., Д. Олексюк 15 фр., А. Крушельницький 10 фр., О. Мартиняк 5 фр., Г. Тимчій 5 фр., С. Дзюбак 5 фр., Г. Степик 5 фр., Д. Щирбатий 15 фр., Н. Гаврилішин 10 фр., Д. Клаптій 5 фр., П. Ґось 10 фр., М. Озимко 5 фр., Я. Веньґер 10 фр., Ю. Ушковський 10 фр., І. Дзюнь 10 фр., І. Каліщак 5 фр., С. Пелих 5 фр., Й. Левандовський 5 фр., І. Мельничук 15 фр., П. Яремчук 5 фр., А. Гаврилюк 5 фр., С. Наумлюк 5 фр. — Разом 210 франків (72.41 зол.) які розділено по половині на «Рідну Школу» і Інвалідів. Честь і слава жертводавцям, нашим свідомим робітникам, які й на далекій чужині не забувають за свій рідний край і його потреби.

— **Відозва «Народньої Справи».** Польські ґазети пишуть, що при ревізії у Дмитра Вовка в Побережу к. Єзуполя знайдено якісь «відозви Народня Справа». Можливо, що це відозва Адміністрації, що взиває людий до передплачування ґазети, бо инших «Народня Справа» не видавала. Розуміється, що як би це була та відозва, то за неї нікому нічого не грозить. Всі наші відозви і поучення мужам довіря є друковані і цензуровані у Львові і вільно їх кождому мати і читати (так, як і ґазету).

— **За один тиждень.** Олекса Машталір, господар в Черепині, пов. Львів, дістав в одній тижні (від 15. до 21. жовтня) аж чотири карні накази староства на загальну суму 125 зол. або 25 днів арешту. Ці кари наложено на п. Машталіра (по донесеннях поліції) за такі провини, як непорядок на подвірю, за брак виходка і т. п. Проти тих кар вніс п. Машталір рекурси, долучуючи посвідку гром. уряду і санітарної комісії, що в нього знайшла все в порядку.

— **Відїзд без сиґналів.** Від 1. листопада поїзди будуть виїздити зі стації без сиґналів (трубкою і свиставкою). Це треба памятати і завчасу всідати до ваґону.

— **Утік майор з грішми.** Майор Кравзе, що служив у Львові, як шеф відділу вишколу при ДОК VI, спроневірив 15 тисяч і пропав. Він вів веселе життя. За ним пошукують.

— **Ховайте векслі.** Директорови Каси Ощадности в Бучачі, Стан. Баліцкому, вкрав хтось у поїзді дві валізки з одягом і з векслями на 2000 долярів.

— **Самогубство 15-літнього наймита.** В Цетули, пов. Ярослав, дня 20. жовтня відобрав собі життя 15-літний Іван Дода, наймит господаря Мих. Загребельного. Того дня рано нещасний хлопчина погнав як звичайно, худобу на пасовиско і там, в приступі якогось жалю, чи розпуки повісився на вільсі. Причина самогубства невідома, хоча по селі кружляють поголоски, що в тому завинив господар, бо ніби дуже погано до него відносився.

— **Відгомони світової війни.** У страшній світовій війні згинуло, як це ми вже писали, понад 15 міліонів людий. Крім тих погибших на полі бою є ще 250 тисяч вояків, про яких нема ніяких вісток, що з ними сталося, чи вони живуть, чи погинули. І так в російській армії пропало без вісти аж 150 тисяч вояків, в австрійській 20 тисяч, в німецькій 24 тисячі, у французькій 48 тисяч, в анґлійській 10 тисяч. Деякі з тих пропавших без вісти може де ще й жиють.

— **Каменіє живцем.** До шпиталю у Фрідріхсгайн (в Німеччині) привезли 17 літнього хлопця, котрий на раменах, колінах, на ногах і на шиї має замість тіла камінну поволоку, яка з кождим днем поширюється щораз дальше. Лікарі прослідили ту хоробу і назвали її «кальціноізс» — себто «вапняна хороба» — бо ствердили, що та поволока має в собі дуже богато вапна. Які причини тої невиданої досі хороби — не знати. Того хлопця досить успішно почали лічити електричним насвітлюванням.

— **Редакторі з «Селянина»!** Не відписуйте від нас новинок, — а як відписуєте, то подайте, що це пишете з «Народньої Справи», бо вам не хочеться самим вишукувати їх і працювати над уложенням своїх новинок.

— **Воскрес і наробив нещастя.** В селі Журавка на Виленщині помер 53 літний господар Захарій Бицко. Тому, що його лице ще не зовсім було мертвецьке, його тримали кілька днів, а коли він не вставав, поклали його в домовину і мали на другий день ховати. Але померший Захарій в ночі встав і підійшов до ліжка де спала його жінка, та збудив її. Жінка зі страшного переляку відразу померла, а коли «небіщик» почав над нею плакати вбіг до хати син і гадаючи, що то дух померщого, чи якась мара, кинувся на него з сокирою. Захарій утік перед сином до сусідів, а ті як побачили «небіщика» що встав з домовини і бігає в смертній сорочці — збожеволіли зі страху. З тяжкою бідою переконав нещасний Захарій людий, що він ані не мертвець, ані не опир. В домовині, що була приготована для Захарія, поховали його жінку, а четверо сусідів котрі через него збожеволіли зі страху відвезено до шпиталю.

Чолові кандидати з українського бльоку ч. 11.
(До сойму).

Виборча округа ч. 26 — Люблин, Холм і Любартів

1) Василь Гуль, господар, в Депултичах руських, Холмський повіт.
2) Григір Новосад, господар, с. Покривка, Холмського повіту,

Виборча округа ч. 27 — Замостє, Білгорай і Томашів

1) Михайло Галущинський, ем. проф. ґімн., Львів,
2) Олександер Рочняк, б. суддя, Замостє, вул. Любельська 132/15.

Виборча округа ч. 28 — Красностав, Грубешів і Янів

1) Григір Коман, дрогомістр, Грубешів, вул. Стащіца 7.
2) Павло Антонюк, господар, с. Богородиця, Грубешівський повіт.

Виборча округа ч. 47. — Ярослав, Ряшів, Сянік, Кросно

1) Тершаковець Гринько, господар Якимчиці, пов. Рудки, б. посол, УНДО.
2) Максимович Антін, приватний урядовець, Борислав, б. посол, УНДО.

Виборча округа ч. 48. — Перемишль, Добромиль, Сянік, Березів і Коросно

1) Др. Загайкевич Володимир, адвокат в Перемишлі, б. посол, УНДО.
2) Др. Блавацький Василь, адвокат в Сяноці, УНДО.

Виборча округа ч. 49. — Самбір, Старий Самбір, Рудки, Ліско, Мостиська і Городок Ягайлонський

1) Тершаковець Гринько, рільник, Якимчиці повіт Рудки, б. посол, УНДО.
2) Др. Біляк Степан, адвокат, Городок Ягайлонський, б. посол, УНДО.

Виборча округа 50 — Львів-місто

1) Д-р Дмитро Левицький, адвокат (б. посол) голова УНДО.
2) Д-р Іван Макух, адвокат (б. сенатор) голова УСРП.

Виборча округа 51 — Львів округ.

1) Д-р Левицький Дмитро, адвокат, Львів.
2) Кохан Володимир, рільник Тудорковичі, пов. Сокаль.

Виборча округа ч. 52. — Стрий, Дрогобич, Турка, Долина

1) Луцький Остап, директор Центросоюза, Львів, б. посол, УНДО.
2) Великанович Дмитро, учитель, Ринажево, пов. Шубін, б. посол, УНДО.

Виборча округа 53 — Станиславів

1) Д-р Іван Макух, адвокат (б. сенатор) УСРП.
2) Михайло Галущинський, ґімн. учитель (б. сенатор) УНДО.

Виборча округа ч. 54. — Тернопіль, Збараж, Теребовля, Скалат, Підгайці, Чортків, Бучач, Гусятин, Борщів і Заліщики

1) Др. Баран Степан, літ 51, адвокат в Тернополі, б. посол, УНДО.
2) Хруцький Сергій, літ 43, бувш. проф. ґімн. в Антонівці, пов. Томашів, Люблинське Воєвідство, б. посол, УНДО.

Виборча округа ч. 55. Золочів, Зборів, Камінка Струмилова, Броди, Радехів, Бібрка, Перемишляни, Рогатин, Жидачів і Бережани.

1) Др. Ярослав Олесницький, адвокат, Золочів, (УНДО).
2) Др. Любомир Макарушка, головний секретар УНДО, Львів.

Виборча округа ч. 56. — Ковель, Любомль, Володимир Волинський і Горохів

1) Хруцький Сергій, бувший проф. ґімн. Антонівка, пов. Томашів Люб. б. посол, УНДО.
2) Ерстенюк Дмитро, прив. уряд. Львів, УНДО.

Виборча округа ч. 57.—Луцьк, Рівне Костопіль

1) Зеновій Пеленський, журналіст, Львів, УНДО.
2) Антін Нівинський, кооператор, Здолбунів, УСРП.
3) Олександер Ковалевський, директор Українбанку, Луцьк, УНДО.

Виборча округа — 58 Дубно

1) Семен Жук, нар. учит. (б. посол) УСРП.
2) Антін Нивинський, кооператор, УСРП.

Виборча округа ч. 60. Пинськ, Лунинець, Столин, Сарни.

1) Гладкий Гриць, журналіст, Львів, (УНДО).
2) Раєвський Василь, б. учитель, Сарни, (УНДО).

В цих виборчих округах є по кільканайцять кандидатів до сойму, по кілька з партії УНДО, УСРП і УС

11 11 11 11

ДП. З браку місця містимо тільки по два перші імена з кождого округу.

Повновласники окружних лист ч. 11. до сойму

ОКРУГА ч. 47.:
Роман Хотинецький, Ярослав.

ОКРУГА ч. 48.:
Роман Гамчикевич, емер. проф. гімн.
заступник: Др. Микола Рибак, адвокат, Перемишль.

ОКРУГА ч. 49.:
Др. Іван Роґуцький, адвокат, Самбір,
заступник: Інж. Темник, Самбір.

ОКРУГА ч. 50.:
о. Іван Туркевич, парох, Львів,
заступник: Володимир Баран, прив. урядовець, Львів,

ОКРУГА ч. 51.:
Др. Олександер Марітчак, Львів, Ринок 15.
заступник: Осип Навроцький, Львів.

ОКРУГА ч. 52.:
Лев Ромуальд Думин, адвокат, Стрий, Трибунальська ч. 16.
заступник: Др. Домбчевський, адвокат, Стрий.

ОКРУГА ч. 53.:
Др. Новодворський, адвокат в Коломиї.

ОКРУГА ч. 54.:
Др. Іван Якимчук, адвокат в Тернополі, вул. Міцкевича
заступник: Др. Олійник Олександер, адвокат, Тернопіль.

ОКРУГА ч. 55.:
Др. Осип Залужний, лікар в Золочеві.

ОКРУГА ч. 56.:
Гриць Бараник, кооператор, Володимир Волинський,
заступник: Пилип Цішинський, Ковель.

ОКРУГА ч. 57.:
Льонгін Кобилянський, інспектор Р. С. У. К., Луцьк,
заступник: Мацик, начальник «Народньої Торговлі» Луцьк.

ОКРУГА ч. 58.:
Жиглевич Осип, Кремянець, вул. Широка 14.

ОКРУГА ч. 60.:
Радчук Авксентій, емер. учитель, Орлівка, ґм. Нємовичі, повіт Сарни.

Повновласники окружних лист до сенату

Воєвідство Львів: Др. Олександер Марітчак, Львів, Ринок ч. 15.
заступник: Навроцький Осип, Львів.

Воєвідство Станиславів: Др. Новодворський, адвокат в Коломиї.

Воєвідство Тернопіль: Др. Якимчук, адвокат в Тернополі,
заступник: Др. Олійник Олександер, адв. в Тернополі.

Воєвідство Волинське: Льонгін Кобилянський, інспектор Р. С. У. К. Луцьк.

—o—

Вже другий раз

в цім кварталі вислали ми разом з ґазетою **ЧЕКИ,** щоби улекшити нашим передплатникам висилку передплати на четвертий квартал і залеглости.

Не марнуйте чеків, але зараз висилайте передплату, а хто має довг, то і залеглість, щоби бути «чистим» у наших книгах.

Випадки між худобиною множаться, забезпечуйте себе тою малою передплатою — двома-трьома золотими — на всякий випадок!

Мимо тяжких часів, які відбиваються і на ґазеті, наша Редакція вірно додержує слова і виплачує запомоги. Отже й має право вимагати аби всі точно передплачували часопись.

—o—

Судові позви

Повідомляємо, що ми, примушені недбайливістю деяких передплатників, вислали вже і далі висилаємо судові **позви** на тих довжників, що мимо упімнень в ґазеті і картками, до тепер не вирівнали залеглої передплати! Деякі з тих упертих довжників навіть кепкували собі з точних передплатників, що — мовляв — «ми дістаємо ґазету і без передплати». Тепер з тих неточних і несовісних людий ми примушені стягнути довг судово, аби не кривдити точних і сумлінних людий. А треба знати, що судове стягнення довгу потягає за собою і ріжні кошти, які заплатить довжник, тому взиваємо тих, що почуваються до довгу, аби зараз вирівнали свій довг, — а може їх цей позов ще омине.

Редакція й Адміністрація «Нар. Справи».

—o—

Увага Українські Виборці

В цім числі на 4 і 5 сторінці ми видрукували картки до голосовання. На таке число (11) повинен голосувати кождий свідомий українець, коли бажає добра свойому народови і собі. Ці картки треба рівно повитинати з ґазети і роздати тим, що не мають ґазети, залишивши — розуміється — собі і своїй родині потрібну скількість. Такі картки треба в неділю 16. листопада віддати до виборчої урни.

—o—

Хто дзвонить?

Давними часами жив в однім селі цікавий чоловік, а називався Рак. А був він тим цікавий, що перестав ходити до церкви тому, що його ворог Бімбало був у церкві паламарем.

Люди дивувались, що Ракови сталося, що покинув церкву, але ніхто не відгадав причини.

Аж одної неділі, коли люди спішили до церкви, побачили Рака, як сидів під хатою зажурений, і запитали:

— Чи чуєте, Раку, як дзвони дзво—нять? Кличуть вас на Богослуженє. — Рак з люти аж надувся і каже: Хто дзвонить? Той проклятий Бімбало, що мене вічно тягає по судах? Той, від котрого я тільки натерпівся? Мене його дзвоненя не обходить!

Чи се правда, чи казка, менше з тим. Але з сего маємо добрий довсід, до якої степени доходить глупота впертого чоловіка, котрий в своїм засліпленню занедбує свої обовязки з пімсти лише для одної особи.

Здавалосьби, що такого дурака, щоби так поступав, навіть межи найдурнійшими годі знайти. Ой, чому ні. Таких подібних, як той Рак, є в нас ще досить, а пізнати їх можна перед кождими виборами, як вони при роботі.

Вони подібно, як той рак, не слухають того народного дзвона, котрий кличе людей до обєднання, щоби спільними силами стали до оборони своїх народних прав.

Вони подібно, як той Рак, занедбують свої обовязки часто лише задля одної особи, з котрою мають якісь порахунки.

Не з іншого розуміня річи, лише із злої волі, бунтують вони несвідомих людей проти народу, і намовляють їх попирати такі партії, котрі не мають нічо спільного з інтересами нашого українського селянина.

І в той спосіб надуживають вони сю важну хвилю для своїх особистих інтересів, на шкоду цілому народови, а на потіху нашим ворогам. Розсівають помежи людьми ненависть і гризню, з чого власне повстає партійництво.

Не можемо позволити собі на партійництво ми, що не маємо своєї держави, тому, бо наші інтереси дуже ріжняться від інтересів вільних народів, котрі мають вільні руки, і можуть робити, що хочуть. Тай навіть вільні народи в своїх державах упадають, як між ними закоріниться партійництво і гризня. Се бачимо добре на прикладі иньших народів і на власнім, який ми недавно пережили.

Ми, щоби здобути собі належні нам права, мусимо братися до всіх можливих і законом дозволених способів, межи котрими найважнійше є, при виборах зєднатися в оден гурт, і віддати голос на правдивий Український Народний Бльок.

Тому тепер при наближаючихся виборах нашим завданням є, не позволити якимсь киринникам баламутити людей, а дати їм належну відправу завчасу. Всі голосуємо на число: *11!*

М. Я.

До виборців.

Майте ввагу, чьисні братя, тай і ви сестриці, ви дівчьита, тай парубки та й ви молодиці! Незадовго вже будете знов «галасувати» тай картками нових послів у сойм віберати.

Уважьийте, що вам типер кождий стоїт в ласку а за голос повбіцяє і муки на паску. До вібোрів то ви: «хами, дзіч псякреф погана». Не вірите? То спитайте йикого будь пана. А в вібори чужі панки забігают хлопа, тай тримаютси кожуха так, йик сліпий плота.

Вже инакше ни почуєш, лиш: «пане Іване! Чи ви чули, панє теґо... — вибори, моспанє?» І йик стане папіросом Ивана чіствувати, а потому йик любенько зачне промовляти, то присеґбис, шо то ни тот, шо називав хамом, такий добрий, такий благий из нашим Іваном...

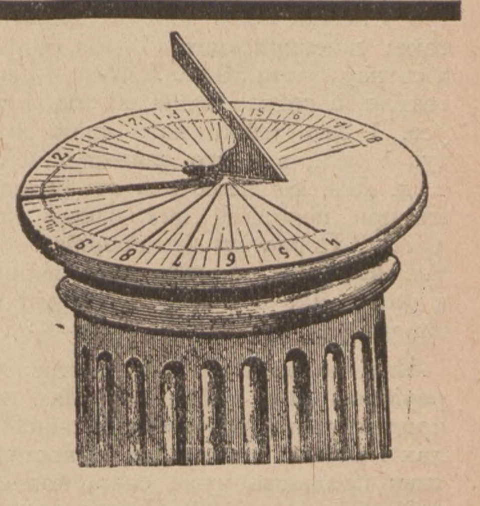
Типер, брате, запаметай коротеньку раду: до віборів іди гуртом, не лишейси з заду. Не дай себе ти нікому нічім підкупити, не будеси тобі в ночі Юда-зрадник снити.

Тай на біду ни нарікай, бо ми всі бідуєм, хоть боремоси из нею, йик самі бізуєм.*) Старі люде так казали: хоть біда нас мучіт, то нам таки нима страху, бо вна лиш нас учіт, — йик то жити на цім світі, аби ліпше було, так, аби на ню потомство наше ни забуло...

А типер будьте здорові, нічім не журітси, йдіт на перед — позадь себе навіть не дивітси. А йик хруням ни поможе в вібори принука, то хіба їх нарозумит палиця

Клябука.

*) бізуємо — можемо.

Читайте про це в „Золотім Колосі" на 1931 рік, стор. 92.

11 11 11 11

663 запомог по 120 золотих

на суму 79.560 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 657-ої до 663-ої?

657. Делявський Стефан, Потік золотий, пов. Бучач, корова впала 2. жовтня 1930.

658. Пицик Іван, Стежниця. поч. Балигород, пов. Ліско, корова впала 10. жовтня 1930.

659. Білейчук Григорій, Воскресінці, поч. і пов. Коломия, корова впала 12. жовтня 1930.

660. Литвин Микола, Сморжів, поч. Щуровичі, пов. Радехів, віл впав 18. жовтня 1930.

661. Варивода Павло, Синевідсько вижне, пов. Сколе, корова впала 23. жовтня 1930.

662. Конюх Петро, Нежухів, поч. і пов. Стрий, віл упав 24. жовтня 1930.

663. Равло Сень, Фійна, поч. Крехів, пов. Жовква, корова впала 25. жовтня 1930.

—о—

Увага: Запомоги — по стягненню цілорічної передплати — вишлемо на руки мужів довіря до 14 днів від дня оголошення, оскільки до того часу не дійде до нашого відома яка важна причина, що моглаби спонукати нас поновно доходити правдивости випадку або відкликати котру з тих признаних запомог.

—о—

Кому не можемо признати запомоги ?

Гура Павло, Завишня, Сокаль, корову вкрадено з 20-го на 21-го жовтня 1930.

Грабовий Ілько, Коропуж, Рудки, корова впала 7. жовтня а бугай 22. жовтня 1930 р., а доніс про це аж 29-го жовтня, отже минуло більше як 5 днів. Одну запомогу одержав за корову що впала 6. листопада 1929 то до другого випадку не минув ще рік, а в році признаємо лиш одну запомогу.

Харків Йосафат, Завишня, Сокаль, корова впала 23. жовтня 1930 а повідомив аж 29. жовтня, отже минуло більше як 5 днів і передплату мав заплачену до 30. вересня 1930, а дальшу прислав аж 27. жовтня 1930.

Дояк Михайло, Завалів, Підгайці, корова впала 24. жовтня, передплату мав заплачену до 30 вересня, а дальшу прислав 7. жовтня. Від дня відновлення передплати не минув ще місяць.

Храпливий Василь, Кривеньке, пов. Копичинці упавша корова мала більше як 12 літ, а запомоги виплачуємо до 12 літ.

Відновляйте в час передплату!

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ.

Дрібний промисел треба взяти в свої руки

Ми нераз вже писали про те, що майже всі ремесла, варстати дрібніщі і більші майстерні в руках чужих. Наш сирівець — а чужий виріб. Наш сирівець випродукуваний тяжким трудом, немає ціни а готовий виріб, без великого труду коштує в кілька разів дороще. Візьмемо таке: пшениця коштує 17 зол. сотнар, а сотнар булки 50 зол.! Жито 12 зол. сотнар, а сотнар хліба 40 зол. і так усе. 1 кґр. живої ваги свині коштує 1 зол., а 1 кґр. шинки 7 зол. і т. д. Деж то діваються оті надвишки при перерібці цих наших продуктів? Певно, що їх перерібка коштує небільше, а ніж наші вироби, а решта йде в ненаситні кишені чужинців.

Чиж не моглиб і ми занятись перерібкою цих, добре знайомих нам, продуктів, по місточках, більших селах і містах. Чейже і наші кооперативи продають чуже сало, ковбасу, хліб, булки, преці. Чомуж не продавалиб наше і ці лишні зарібки залишалисьби у наших руках?

Дивно і незрозуміло. Між нашими людьми наприклад пекаря не знайдеш. Все здається у нас є: збіжа, наш муляр вимурує піч, наш робітник нарубає і привезе дров — наш робітник палить піч, місить і пече хліб, а гроші бере чужий.

Те, саме головне у нього відберуть чужі. Отже беріться до заложення власних кооперативних чи і приватних пекарень. Збудовання пекарні не потребує великого вкладу. Цей виріб (хліб) завсігди має добрий збут, бо без хліба не має життя.

В ці важні для нас часи, при такому безробіттю і дешевизні збіжа треба думати про розвиток свого промислу. Будуймо пекарні.

(Як збудувати пекарню, подамо в слідуючому числі).

Що то за рослина болгай (пшеля) та які з неї користи.

Заграничні господарі, а рівнож і деякі наші волинські, цю рослину плекають на полю. Перші на пашу, для худоби, а другі на насіння, яке має ціну і йде за границю. В деяких наших книжках з господарства про болгай лише згадується. Тому хочемо про нього сказати трохи більше. Болгай чи пшеля, як її ще називають, є рослиною метеликуватою тоб то рослиною богатою на білки, вапно як і конюшини. Ріжниця та, що болгай вдається на таких ґрунтах, де конюшина рости не може (піски, зимні суглинки, сиротелі то що). З погноїв рослина любить вапно і тому добре вдається на ґрунтах, що мають вапно. Зносить суворі зими. Рослина на корінцях має бульвочки з азотом, так що після себе збогачує ґрунт в азот. Через це на піскуватих ґрунтах вона краще виплатиться, як лубин, бо дасть крім зеленого угнорення і пашу для худоби, тоді як лубину худоба не їсть. Ціна болгаю при нинішних низьких на все збіжа цінах стоїть 120—140 зол. сотнар. (в Торуню). Родить болгай насіння далеко більше, ніж конюшина бо на нього сідають і пчоли.

Нашим господарям, у яких є лихі ґрунти, радимо на весні спробувати цю рослину у себе. При цім пригадуємо, що болгай в першому році підсівають до ярини, як і конюшину. Поминаючи з другого року рослина дає сіно чи пашну солому і насіння.

ВІД ДОБРОГО І ТЕПЛОГО КУРНИКА ТА КОРМУ ЗАЛЕЖИТЬ. ЧИ КУРИ БУДУТЬ НЕСТИСЯ В ЗИМІ.

Кому мило мешкати в зимній непаленій хаті та ще в зимі? Напевно нікому. Так само і курам недобре в зимному курнику не то що нестися, але і жити. Це одне, а друге коли курам зимно, то відома річ, що вони будуть богато їсти, щоб ґрітися. Колиж тої їжі не буде, то кури будуть худнути, а тоді годі думати за яйця.

Добра господиня хай запамятає, що для курей треба зробити добрий курник, вони на це заслуговують, бо мають щодня свіжий гріш. Курник мусить бути ясний і теплий. Коли у нас цього нема, то ще час вставити десь в. стіні хоч одне скло. Стелю, стіни і долівку треба конче вкрити соломою. В куті курника, де найсвітліще, зробити купіль з попелу, піску, тощо. Щоб зимно незаходило до курника через двері то їх обложіть матою з соломи, а в дверах посередині зробіть дірку, щоб лише кури ходили.

Збільшіть їжу курам. Давайте більше кукурузи, з якої робиться заминки з кропивою. Давайте теплу воду. Тепло і їжа заставлять курей нестись.

—о—

Ціни в ріжних сторонах краю.

На наш зазив прислали нам уже деякі мужі довіря й передплатники з кількох околиць краю ціни господарських продуктів. Коли порівняти ті ціни, то видно, що так збіже, як і инші продукти ціняться в ріжних сторонах ріжно, а так само денні зарібки робітників. От приміром:

В БУСЬКУ І В ОКОЛИЦІ

Пшениця	22	зол.
Жито	13	„
Ячмінь	16	„
Овес	16	„
Просо	20	„
Фасоля біла	65	„
Фасоля біла дрібна	30	„
Фасоля краса	25	„
Мак	95	„

(Подав Форкевич Із.)

КУТИ І КОСІВ

Кукурудза	30	зол.
Жито	22	„
Пшениця	28	„
Бараболя	5	„
Сіно	12	„
Молоко	30	гр.
Яйце	15	„
Платня робітника денно	3—5	зол.
„ „ малолітн.	2—3	„

(Подав Дм. Ковалюк).

ПЕРЕМИШЛЬ І ОКОЛИЦЯ;

Пшениця	25	зол.
Жито	17	„
Ячмінь	16	„
Овес	15	„
Фасоля біла	36	„
„ краса	35	„
Горох пів Вікторія	30	„
Горох звичайний	25	„
Гречка	27	„
Ріпак озим.	35	„
Лен	40	„
Конюшина черв.	140	„
Мак	90	„
Бобик	19	„
Масло солене	4	„
Молоко	30	гр.
Яйце	22	„
Сіно	8—10	„
Околіт соломи	40—60	„
1 копа капусти	1.50— 3	зл.
100 кґ. цибулі	—15	„
100 кґ бараболі	4— 5	„
100 кґ. моркви	15—16	„
Свині мясні(1 кґ.ж.)ваги	1.50—1.60	„
„ гірші	1·20—1.30	„

(Ціни круп і набілу в склепах дещо дорожчі).

(Подав М. Романик).

ГОРОДЕНКА І ОКОЛИЦЯ:

Кукурудза	25—28	зол.
Пшениця	20—24	„
Жито	15—18	„
Ячмінь	17—17	зол.
Овес	16—15	„
Фасоля біла	35—46	„
Фасоля краса	35—36	„
Гречка	20—24	„
Конюшина	130—150	„

Мак	70—80	„
Бараболі	3—4	„
Молоко	20—25	гр.
Сметана	—1·20	зол.
Масло	— 4	„
1 копа яєць . . .	9·50—10	„
100 кґ. соломи . .	4— 5	„
Ґрис житний . . .	9—10	„
Ґрис пшеничний .	11—12	„
100 гол. капусти .	5— 6	„
Свині I сорта . .	1·20 -1·30	„
Свині II сорти . .	90 гр. — 1	зол.
Корови . . . . . і телята	90 гр.— 1	„
Робітна платня в цукроварні за 12 годин	2— 3	зол.
В дворі	1—1·50	„
Малолітні	80гр—1	„

(Нема заробітків).

(Подав Ю. Білий).

Як бачимо, збіжа найдешевше в Буську, а найдорожче в Кутах. І иньші продукти сильно ріжняться в ціні залежно від сторони краю.

У ЛЬВОВІ

Пшениця . . , .	25—27	зл.
Жито . . , . .	17 –18	„
Ячмінь	18—20	„
Овес	17—18	„
Кукурудза рум. . .	28 – 29	„
Фасоля біла . . .	35—40	„
„ краса . . .	34 – 35	„
Горох пів Вікторія .	27 – 28	„
Горох звич. . . .	20 – 22	„
Гречка	24 – 25	„
Ріпак озим. . . .	40—41	„
Лен	49 – 50	„
Конюшина	137—147	„
Мак	83 – 93	„
Молоко	34—40	гр.
Сметана	—1.70	з.
Масло	4.20 -- 4.50	з.
Копа яєць	—11	з.
Корови 1 кґ ж. ваги	90—1.25	з.
Воли	1—1.20	„
Ялівки	1.20 – 1.35	„
Телята	0·75—1·90	„
Свині . . . , .	1.35—1.60	„
„ гірші	1.10—1.35	„
Гусяче піря недерте 1 кґ.	12—15	„
Гусячий пух	25—30	„
Дерте піря	20—25	„

Всячина.

— **Крокодилі напали на село.** На острові Суматрі (голяндська Індія) виплило з ріки велике стадо крокодилів і напало на село Сіяк. Крокодилі вхопили кількох селян і двох пожерли а кількох покалічили. На поміч селови прийшло військо і звело з крокодилями цілу битву. Кілька крокодилів вбито, решта втекла назад до ріки.

— **Монахи купили гору Небо.** Католицькі монахи Францісками від купили від Арабів гору Небо, з якої, як каже біблія, Мойсей вперше по мандрівці на пустині побачив обіцяну землю. За ту гору заплатили монахи півтора тисячі фунтів штерлінґів (понад 60 тисяч золотих) і задумують на ній будувати монастир.

— **Найстарша українка в Канаді.** Недалеко місточка Мондер Алта в Канаді живе українка Тереса Шевчук, яка недавно скінчила 102-ий рік життя. Вона зовсім здорова і працює так само, як перед 31 роками, коли вона приїхала до Канади. Тому, що її фарма віддалена від місточка 2 милі, вона часто ходить до цього місточка пішком, бо дуже ощадна і хоч має маєток чималенький, жалує грошей на візника чи залізницю. Коли вона скінчила сто літ життя, канадійський уряд визначив для неї щомісячну пенсію.

— **Виграв заклад.** В Пушині на Шлеську селянин Бінач випив об заклад цілий літер горівки нараз і виграв заклад, але в кілька годин пізніше помер від затроєння алькоголем.

—o—

Німеччина домагається, аби держави розброїлися.

Комісія заграничних справ німецького парляменту по 10-годинній нараді ухвалила візвати німецький уряд аби він домагався, щоби й иньші держави Европи мали тільки мало війська й зброї, як Німеччина. Німці твердять, що як усі держави не роззброяться так, як це рішає версайський договір, то спокою не буде.

—o—

Оттон Габсбурґ заручився.

Є чутка, що найстарший син бувшого цісаря Австрії 18-літний Оттон, заручиться небаром з наймолодшою дочкою італійського короля. Треба знати, що того Оттона Італія радаби зробити королем Угорщини.

—o—

Має спосіб на рака.

Ґазети доносять, що в Австрії, недалеко Відня, в селі Бокфліс, є лікар Д-р Юл. Зальцборн, що успішно лічить хоробу рака. Він вилічив уже богато таких людий, яких лікарі-спеціялісти передтим узнали за невиличимих. Лічить якимись краплями, що є його тайною, — але він каже, що незабаром, як добре пересвідчиться, що його лікарство поборює рака, то виявить тайну, як робити те лікарство. Якби той лік скромного сільського лікаря показався добрим на рака, то ціле людство позбулосьби одної страшної хороби, яка тепер робить великі шкоди і є ґрізнійша, як сухоти.

—o—

В Бразилії збиткують еміґрантів

Варшавська польська ґазета «А. Б. Ц.» з 19. жовтня ц. р. пише, що бразилійські власти дуже ворожо відносяться до усіх еміґрантів з Польщі і роблять їм усякі пакости й труднощі. Наприклад у пристані Пара зявився на кораблі бразилійський поліцай, і заявив пасажирам, що усі можуть собі вийти на сушу **з виїмком еміґрантів з Польщі,** які мусять остати на кораблі. Двох польських еміґрантів поліція арештувала нібито за піятику і покарала їх гривною по 70 мільрейсів (около 70 зол). Ту кару вони мусіли заплатити. Також бразилійські власти навмисне продовжують подорож тим польським еміґрантам, які їдуть через Бразилію до Перу, так що подорож замість обіцюваних чотирох тижнів треває вдвоє довше, а еміґранти через те і бідують і поносять великі кошти.

Ці невеселі вісти прислав польський ксьондз Францішек Сокул, що стало перебуває в Бразилії і мав змогу надивитися на ту поневірку. Він домагається, аби польський уряд ліпше опікувався своїми громадянами і не дозволяв на такі пакости.

Таку поневірку терплять певно і Українці, що їдуть туди з Польщі, бо бразилійці не дуже мабуть розбираються в тому, хто якої народности, а дивляться лише на державну приналежність. Тому наші люди повинні ще й тому здержатися від виїзду до Бразилії і Перу, або не наражуватися на незаслужені прикрости.

—o—

Не слухають агітації.

З радістю довідуємося, що наше свідоме селянство не дає послуху агітації чужих виборчих ґруп. Ті віча, які стараються подекуди робити наші політичні противники, не мають слухачів, а кандидати з їх партій забираються непишні з села. Таке приміром було з якимось Слободзяном з Ходорова, що приїхав у неділю до Гніздичева к. Жидачева, аби зробити своє віче, але на віче ніхто не прийшов. Великі обіцянки дають тепер ріжні чужі і хрунівські кандидати також на Волині, але й там свідомі люди знають, що значать такі обіцянки. — Всі Українці голосують на ч. 11.

—o—

Переписка і поради.

Кооп. «Дружба» в Гвіздци Старім. Оцим заявляємо, що допись на склепаря кооперативи в ч. 6 (71) «Н. Справи» показалося неправдою і що склепареви п. М. Приймакови того, що було в дописі, **не можна закидати** Редакцію **хтось** злобно обманув, щоби очернити свідомих людий.

О. К. Незвиска. За це, що справді знищене, **Ви не** відповідаєте.

Я. В. з Олики пов. Луцьк. Гадаєте, що як нарід буде темний і сліпий, то дійде до єдности? Зле гадаєте. Борони нас, Боже, від таких поглядів, як Ваш.

Автор вірша з Б. п. Матіїв. Такі слова, як „завжві“ — шкарузлих — собой — керує кождім — непріязнь — ковати і т. п. — вказують, **що Ви** ще не **знаєте** добре української мови, а тому читайте твори наших письменників і тоді пробуйте писати вірші.

УВАГА!!!

Від нині в справах віршів, оповідань, статів і дописів **не будемо з ніким переписуватись ні в ґазеті ні почтою.** Відповімо хіба тому, **хто рівночасно** присилає в листі **готову заадресовану коверту з значком** на відповідь.

Рівнож звертаємо увагу що **за зворот всяких рукописів не ручимо** (зазначаємо на 1 сторінці) а звертаємо їх **лише тоді, коли рівночасно залучені значки на зворот.** Однак і в такім разі не ручимо за зворот, коли рукопись пропаде в Редакції не з нашої вини, що тепер можливе. А коли хто запитує про долю своєї рукописи по місяцеви-двох, тому не все ручимо й за відповідь, бо рукописи, непридатні до друку, нищимо небаром по їх прочитанню, коли рівночасно з рукописом не прийшли значки на зворот.

—o—

Найстарша держава світа

Про Африку ми думаємо, як про якусь величезну европейську кольонію, в якій живуть дикі мурини, що чигають на життя білого чоловіка. Знаємо, що в Африці є ріжні держави, але про них ближче нічого не знаємо, за виїмком хіба того, що їх ведуть на шнурку, такби сказати, ріжні европейські держави, як Англія, Франція, Еспанія, Італія і т. д.

В Африці є незалежна від нікого держава Абіссинія, що **вдержала свою незалежність через 3 тисячеліття** цебто майже від початків нашої історії. Вона видержала наступ европейського імперіялізму, а **колись то навіть сама була імперіялістичною** коли то під її пануванням находився цілий Єгипет і абіссинські, чи етіопські королі коронувались на єгипетських фараонів. **Властива назва цеї держави є Етіопія** і народ там зве себе Етіопами ще й нині. Слово Абіссинія є арабського походження і в первісному вигляді воно звучало «габеша». Значіння того слова трудно пояснити. Воно є сумішшю ріжних слів і понять. Хто властиво є Абіссинці, це трудно пояснити. Населення складається з первісних племен муринського походження, поганського віроісповідання. Дальше є там Гаміти, що колись в передісторичних часах примандрували сюди звідкись. Про цю мандрівку ми нічого не знаємо. Вони творять головну складову частину населення Абіссинії. Сюди, також ще перед Христом, **примандрували Семіти з Арабії.** Вони помішались з туземним населенням і утворили королівство Аксум. Сьогодні **вони звуться Амгари і є пануючою верствою населення** в Абіссинії. Є там ще й жидівські племена, розкинені по цілій державі. Як бачимо, одностайного населення Абіссинія не має. Пануючий народ Амгари є безперечно семітського походження, на що вказує й їх мова. Правдоподібно прийшли вони сюди з полудневої Арабії ще перед Христом і поселившись в північній Етіопії, нинішній властивій Абіссинії, створили там королівство і запанували над цілим краєм. Урядовою мовою нині є там **мова амгарська.**

Народ живе там ще так само, як за давних часів. Орють дерев'яним плугом, як і за Авраама, а місцями то ще навіть не знають вартости грошей. Жінки і діти збігаються разом при наближенні якогось чужинця. В деяких частинах то народ ще такий дикий, як малайці на полінезійських островах. Скрізь в краю залишились сліди давної культури. Місцями знаходяться там великі розбиті камені з ріжними гієрогліфами. Археольоги твердять, що єгипетська культура мала свій початок якраз в Абіссинії, цій нині ще напів дикій країні.

Столицею держави вже довгі століття є місто Аксум, в північній Абіссинії. Там коронувались абіссинські королі, як в найстаршому місті. Місто уважають в цілій державі святим. По старовині можна його хіба прирівняти до Єрусалиму, Теб або Мемфісу. Християнські святині творять величезні святощі того міста. Найстарші святині в Абіссинії є святині в скалах Лялібелі, що їх мав збудувати около 1200 року перед Христом абіссинський цісар Лялібеля. Є це видовбані в вульканічних скалах печери ріжної величини в числі коло десять. Найбільша з тих церков має назву церкви спасителя світа. Є вона досить велика, прикрашена кольонами і деякими примітивними різьбами. Має вигляд прямокутника з ріжними нижами та коморами.

Модерним містом Абіссинії, з гарними вулицями і европейськими готелями, є Діре-Даова. Там є й залізнича стація і місто це творить нині дійсний Вавилон всіх народів Африки й Азії.

УВАГА: Про Абисинію подаємо нині на 2-гій стороні новинку, що там аж тепер скасували невільництво. Тепер в Абисинії коронувався саме новий цісар, що має титул „цісар — цісарів“ а по абисинськи Неґус — Неґесті.

Літаки з Англії на послугах городництва

Англія має змогу цілу зиму їсти свіжу зеленину, а то тому, що з Лондону до Египту що дня курсує кілька великих літаків, які що два дні повертають з свіжою зелениною й цвітами. Тоді коли в Англії зима, в Египті літо. Урухомлення цієї воздушної комунікації льондонським городникам не до смаку, бо їм скоро не виплатися плекати городину дома, а особливо в зимі.

Що робити в листопаді.

В обійстю. Докінчити направу дахівок забудовань, утеплити стайні, курник, хату. З початком морозів позакривати верхи кіпців з бараболею і буряками. По укінченню орки все знаряддя вичистити та змастити, щоб не ржавіло. Звозити паливо на зиму. Молотити збіжа.

На полю. Закінчувати оранку на зяблю. Зорану ріллю на зиму залишити неволочену, щоб ґрунт лїпше ше промерз, провітрився та вбирав в себе снігову воду.

На луках. Де ще не угноєно каїнітом і томасиною, там закінчити цю роботу. Вивозити весь мох і хопту з лук та порозривати кертовини. Рови до стоку води вичистити, щоб вода і тепер і на весні не розливалась на сіножать.

В стайні. Не працюючих коней перевести на зменшену кормову давку. Чистити їх і випускати час від часу на прохід.

Корів переводити на зимову пашу, виужитковувати в першу чергу ріпу стернянку, гарбузи, буряки, бараболю, моркву, то що. Тільним коровам не давати мерзлої чи затухлої паші, меляси, ріпакового макуха, квашеної паші, — всі ці корми можуть корові пошкодити.

Свиней відгодовувати спочатку бараболею з ґрисом потім до бараболі дається товчене зерно і нарешті грубо мелене зерно. Припускати льох, щоб мали на весну поросята.

В курнику. Збільшити корм для несучок курей, до заминки додавати кропиви. Утеплити курник, приготовити піскову купіль під закритям на зиму.

Вгодовувати *гусей* на свята. Найкраще годувати гусей ручно, намоченою кукурузою. Коли нема на це часу, то давати їм до схочу заминки з бараболь і грису пшеничного та овес і воду.

В пасіці. З наступленням морозів, занести пчоли до стебника. Тим, що зимують на дворі, позатінювати очка, щоб сонце не вабило пчоли на двір та щоб синички не трівожили пчіл. Як все це робити докладно, читайте в часописі «Український Пасічник».

В садку і городі. Обвязати від зайців молоді щепи. Укрити соломою ніжні дерева. Витяти старі гони з малини. Збірати все листя на купи і злегка присипати його землею. Нищити гнізда гусельниць. Угноїти дерева. Город перекопати і угноїти.

В хаті. Прясти, вишивати, дерти піря. Перибирати (сортувати) фасолю на продаж. У вільний час читати добрі книжочки з господарства і часописи. Попросити катальоґи книжок з книгарні. Замовити собі необхідні книжки до читання в зимі. Підрахувати, як що поплатилось в цьому році в господарці. Уложити плян праці на другий рік.

ПОДЯКА.

Греко-Кат. Уряд парохіяльний в Головецьку горішнім і Уряд громадський в Вицьові ад Головецько гор., повіт Старий Самбір, складає отсим подяку п. Стельмахові Василеві, будівничому зі Старих Богородчан за скору і солідну будову нової деревляної церкви в Вицьові.

Вицїв 30. IX. 1930.

Комітет будови церкви о. Омелян Калинич Василь Король Павла.

Василь Король Федя нач. громади

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ
З друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Промислу Ґрафічного“ Львів, Ринок 9. Телефон 76-4.
Видавець: ІВАН ТИКТОР